

Sáng mãi truyền thống bộ đội Trường Sơn

Trong kháng chiến chống Mỹ cứu nước, tuyến đường Trường Sơn hay còn gọi là đường mòn Hồ Chí Minh là mạng lưới giao thông quân sự chiến lược vận chuyển binh lực, lương thực và vũ khí từ miền Bắc chi viện cho chiến trường miền Nam. Trên tuyến lửa ấy, hàng vạn cán bộ, chiến sĩ, thanh niên xung phong, dân công hỏa tuyến đã kiên cường bám rừng, bám đường làm nên những chiến công vang dội.

Cách nay 60 năm, ngày 19/5/1959, Thường trực Quân ủy Trung ương giao nhiệm vụ cho "Đoàn công tác quân sự đặc biệt" - Đoàn 559 do Thượng tá Võ Biền làm Đoàn trưởng để tìm đường, mở đường trên Trường Sơn, chi viện cho miền Nam. Ngày 3/4/1965, Bộ Quốc phòng quyết định: "Đoàn công tác quân sự đặc biệt" thành Bộ Tư lệnh 559. Ngày 29/7/1970, Bộ Tư lệnh 559 phát triển thành Bộ Tư lệnh Trường Sơn - đơn vị cấp quân khu. Từ năm 1973 đến năm 1975, Bộ Tư lệnh Trường Sơn có 9 sư đoàn gồm: 1 sư bộ binh; 1 sư pháo binh; 1 đơn vị tên lửa (cấp sư đoàn); 2 sư ô tô vận tải; 4 sư công binh và 21 trung đoàn trực thuộc gồm: thông tin, giao liên, bộ binh, pháo binh, đường ống xăng dầu, kho, thu mua, quân y... Quân số hơn 10 vạn bộ đội, hơn 1 vạn thanh niên xung phong và dân công.

Tại hội nghị diễn hình tiên tiến toàn quốc do Hội Truyền thống Trường Sơn - đường Hồ Chí Minh Việt Nam tổ chức, Hội Truyền thống Trường Sơn - đường Hồ Chí Minh tỉnh vinh dự đón nhận bằng khen của Thủ tướng Chính phủ.

con đường xẻ dọc khắp Trường Sơn trùng điệp gồm 5 trục dọc - 21 trục ngang với hơn 17.000km. Đã vận chuyển hơn 1 triệu tấn vũ khí đạn dược kịp thời cho các mặt trận. Từ năm 1973 đến 1975 đã chở 40 vạn quân và 25 đoàn binh khí kỹ thuật vào chiến trường, giao liên Trường Sơn mở hơn 3.000km đường, tổ chức cho hơn 2 triệu lượt quân vào chiến trường và ra an toàn. Có thể nói, việc mở đường mòn Hồ Chí Minh là một sáng tạo chiến lược độc đáo trong lãnh đạo chiến tranh nhân dân của Đảng ta, là minh chứng hùng hồn của tinh đoàn kết chiến đấu chung một chiến hào của ba nước Việt Nam, Lào, Campuchia. Con đường ấy gắn với những chiến công của cán bộ, chiến sĩ

Đoàn 559 anh hùng. Tôi luyện trong khói lửa chiến tranh, bộ đội Trường Sơn dưới sự lãnh đạo, giáo dục của Đảng đã trưởng thành vượt bậc, lập nên kỳ tích về vang, góp phần xứng đáng cùng toàn dân, toàn quân đưa sự nghiệp chống Mỹ cứu nước đến toàn thắng. Đoàn 559 đã vượt Đảng, Nhà nước tuyên dương danh hiệu Anh hùng Lực lượng vũ trang nhân dân, được tặng Huân chương Sao vàng, Huân chương Hồ Chí Minh; 82 đơn vị, 51 cá nhân được tặng danh hiệu Anh hùng Lực lượng vũ trang nhân dân. Tỉnh Thái Bình với truyền thống cách mạng "Thóc không thiếu một cân, quân không thiếu một người". Chỉ riêng chiến trường Trường Sơn đã có hơn 2 vạn bộ đội, hơn 1 vạn

thanh niên xung phong và dân công hỏa tuyến, đơn vị nào, lực lượng nào cũng có người Thái Bình. Nhiều đồng chí trưởng thành giữ vị trí quan trọng như đồng chí Nguyễn Tường Lân, Phó Tư lệnh Đoàn 559; đồng chí Tô Đa Đan, Thiếu tướng Sư trưởng Sư 473, Phó Tư lệnh Binh đoàn 12, Phó Chủ nhiệm Tổng cục Hậu cần và 11 đồng chí đại tá; 8 đồng chí được tặng danh hiệu Anh hùng Lực lượng vũ trang nhân dân. Có nữ lái xe Trường Sơn Phạm Thị Phàn, xã Thái Thuận (Thái Thụy), 5 năm (1968 - 1973) đều hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ, bị thương không rời tay lái đưa hàng tời địch, được Bác Hồ gửi tặng chiếc đồng hồ Poljot. Hàng trăm đồng chí lái súng, chiến sĩ thi đua, được tặng Huân chương Quân công, Huân

chương Chiến công các loại. Gần 1.500 đồng chí anh dũng hy sinh (ở Nghĩa trang Trường Sơn có 687 mộ phần); hàng nghìn đồng chí bị thương, bị nhiễm chất độc da cam/Đioxin...

Sau ngày giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước, đa số cán bộ, chiến sĩ Trường Sơn về với quê hương. Phát huy truyền thống Bộ đội Cụ Hồ vượt mọi gian khổ, nêu cao vai trò cứu chiến binh, gương mẫu tham gia xây dựng nông thôn mới, đô thị văn minh. Sau 19 năm hoạt động là Ban liên lạc, năm 2013 Hội Truyền thống Trường Sơn - đường Hồ Chí Minh tỉnh được thành lập. Tới nay, Hội đã được thành lập ở 8/8 huyện, thành phố và 11 hội các đơn vị, sư đoàn trực thuộc với 16.313 hội viên, trong đó có 2.076 đồng chí tin nhiệm được bầu làm cán bộ thôn, xã; có 125 đồng chí là cấp ủy viên xã, huyện. Hội Truyền thống Trường Sơn - đường Hồ Chí Minh tỉnh là thành viên Ủy ban MTTQ tỉnh. Trong 5 năm qua, các cấp hội đã làm được 45 nhà mới, sửa chữa 29 nhà cho đồng đội nghèo với tổng trị giá 3,85 tỷ đồng. Trong phong trào xây dựng nông thôn mới, các hội viên đã đóng góp hơn 10.000 ngày công, ủng hộ hơn 7 tỷ đồng, 100% gia đình hội viên là "gia đình văn hóa"; 98% gia đình hội viên là "gia đình học tập".

Với những thành tích đã đạt được, Hội Truyền thống Trường Sơn - đường Hồ Chí Minh tỉnh được Ban Tuyên giáo Trung ương, Ủy ban Trung ương MTTQ Việt Nam, Hội Truyền thống Trường Sơn - đường Hồ Chí Minh Việt Nam tặng 7 bằng khen; các đơn vị huyện hội, thành hội và các đơn vị truyền thống được tặng nhiều bằng khen, giấy khen. Nhân kỷ niệm 60 năm ngày mở đường Hồ Chí Minh, Hội Truyền thống Trường Sơn - đường Hồ Chí Minh tỉnh được Thủ tướng Chính phủ tặng bằng khen, được UBND tỉnh tặng bằng khen cho 1 tập thể và 4 cá nhân.

VŨ HỒNG THÁI
(Chủ tịch Hội Truyền thống Trường Sơn - đường Hồ Chí Minh tỉnh)

về những người đồng đội năm xưa, những người đã kể vai, sát cánh cùng ông "xẻ dọc Trường Sơn đi cứu nước". Ông chia sẻ: Là người lính từng vào sinh ra tử ở chiến trường khốc liệt, tôi thực sự may mắn khi được trở về, được sống trong hòa bình. Rất nhiều đồng đội của tôi đã nằm lại nơi chiến trường; có nhiều người trở về thân thể cũng không còn nguyên vẹn; cuộc sống của nhiều người vô cùng khó khăn. Bằng tâm tình của người đồng chí, đồng đội, tôi luôn cố gắng tạo điều kiện giúp đỡ con em đồng đội, gia đình chính sách có việc làm ổn định; hỗ trợ những đồng đội có hoàn cảnh khó khăn. Với tình cảm ấy, năm 2015, ông Sơn đã làm nhà tình nghĩa cho bà Hoàng Thị Bình (thị trấn Diêm Điền, Thái Thụy); năm 2017, làm nhà cho bà Trần Thị Tý (xã Phú Châu, Đông Hưng); năm 2018 làm nhà cho bà Lại Thị Bình (xã Đông Á, Đông Hưng) với tổng số tiền 180 triệu đồng. Ngoài ra, vào dịp Tết hàng năm, ông tặng 100 suất quà cho hội viên nghèo. Ông đang phấn đấu từ nay cho đến cuối năm sẽ làm thêm một ngôi nhà cho hội viên có hoàn cảnh khó khăn. Bên cạnh đó, ông luôn tích cực tham gia các phong trào, hoạt động của địa phương như ủng hộ 50 triệu đồng xây dựng nhà bia liệt sĩ của xã...

Những việc làm của ông đã góp phần thắt chặt tình anh Bộ đội Cụ Hồ và truyền thống bộ đội Trường Sơn của anh hùng trong thời chiến, vừa là tấm gương sáng, mẫu mực trong thời bình.

ĐÀO QUÝN

Ông Lại Ngọc Thư, Chủ tịch Hội Truyền thống Trường Sơn - đường Hồ Chí Minh huyện Vũ Thư

Hội Truyền thống Trường Sơn - đường Hồ Chí Minh huyện Vũ Thư hiện có 1.525 hội viên là cán bộ, chiến sĩ, thanh niên xung phong, dân công hỏa tuyến đã từng tham gia chiến đấu dọc tuyến đường Trường Sơn thời kỳ kháng chiến chống Mỹ cứu nước. Phát huy truyền thống bộ đội Trường Sơn anh hùng, các hội viên tiếp tục đóng góp công sức, trí tuệ cùng Đảng bộ, chính quyền và nhân dân địa phương thực hiện tốt các nhiệm vụ chính trị, xây dựng quê hương ngày càng giàu đẹp. Trong xây dựng nông thôn mới, các hội viên đã đóng góp, ủng hộ gần 300 triệu đồng cùng nhiều ngày công. Bên cạnh đó, các cấp hội còn làm tốt công tác tình nghĩa. Thời gian qua, các tổ chức hội cơ sở đã tổ chức tốt việc thăm hỏi hội viên khi đau ốm; phụng dưỡng, tiễn đưa các đồng chí qua đời; tặng quà cho các hội viên có hoàn cảnh khó khăn; đưa hội viên đi khám bệnh miễn phí; xây mới 5 nhà tình nghĩa, sửa chữa 1 nhà với kinh phí 300 triệu đồng.

Ông Vũ Ngung, tổ 25, phường Trần Lâm, thành phố Thái Bình

Trước đây tôi công tác tại Trung đoàn 232 - pháo phòng không, Bộ Tư lệnh Trường Sơn. Không phải ngẫu nhiên mà tuyến đường huyết mạch chi viện cho miền Nam nên giặc bắn phá rất ác liệt cả ngày lẫn đêm trên suốt tuyến đường. Để thực hiện nhiệm vụ bảo vệ các mục tiêu, tôi cùng đồng đội lúc nào cũng trong trạng thái sẵn sàng chiến đấu. Địa hình núi non hiểm trở, sông sâu, núi cao khiến cho việc di chuyển pháo, bố trí trận địa gặp nhiều khó khăn. Tuy nhiên, tất cả đều cố gắng, nỗ lực vượt mọi gian khổ với tinh thần "Xẻ dọc Trường Sơn đi cứu nước". Vì vậy, lực lượng pháo phòng không Trường Sơn (gồm 1 sư đoàn và 9 trung đoàn, trong đó có Trung đoàn 232 tôi tham gia chiến đấu) đã bắn rơi tại chỗ hàng nghìn máy bay các loại, góp phần bảo vệ vững chắc tuyến đường vận chuyển.

Bà Phạm Thị Mỹ, Chủ tịch Hội Nữ chiến sĩ Trường Sơn tỉnh

Hội Nữ chiến sĩ Trường Sơn tỉnh có hơn 4.000 hội viên sinh hoạt trong các hội cơ sở thuộc 8 huyện, thành phố. Trong kháng chiến chống Mỹ, các chị em là các chiến sĩ thuộc các đơn vị phục vụ chiến đấu trên tuyến đường Trường Sơn như: công binh, giao liên, thông tin, y tá, nuôi quân, lái xe, tuyến truyền văn hóa văn nghệ, đường ống xăng dầu. Sau khi đất nước thống nhất, chị em trở về hậu phương sản xuất đồng thời tích cực tham gia các phong trào ở địa phương; nhiều chị em trở thành cán bộ nòng cốt ở cơ sở; một số trở thành những doanh nhân thành đạt. Bên cạnh các hoạt động thương hải thường xuyên, các hội viên luôn phát huy tinh thần tương thân tương ái, đoàn kết cùng nhau giúp đỡ những đồng đội khó khăn. Những năm qua, Hội Nữ chiến sĩ Trường Sơn tỉnh đã làm được nhiều căn nhà tình nghĩa, tặng rất nhiều phần quà, số tiết kiệm cho các hội viên đơn thân, kinh tế khó khăn, ốm đau, bệnh tật với tổng số tiền trị giá 2,68 tỷ đồng.

Bà Trần Thị The, Chủ tịch Hội Xăng dầu truyền thống Trường Sơn tỉnh

Nếu nói đường Trường Sơn là huyền thoại thì đường ống xăng dầu Trường Sơn chính là huyền thoại trong huyền thoại. Bởi trong điều kiện giặc bắn phá ác liệt, địa hình sông sâu, núi cao, bộ đội xăng dầu đã làm nên kỳ tích khi lắp đặt đường ống từ Bắc vào Nam dài 1.400km làm nên sức mạnh cơ động chiến đấu kỳ diệu cho cả 3 nước Đông Dương. Để làm được điều đó, mỗi chiến sĩ xăng dầu phải cố gắng, nỗ lực hết sức mình, đặc biệt là những nữ chiến sĩ. Mỗi ống dẫn xăng dầu của Việt Nam sản xuất nặng 97kg, của Trung Quốc sản xuất nặng 54kg, của Liên Xô nặng 33kg. Để vác các ống xăng dầu lên thi công trên đỉnh núi, dưới lòng sông là cả một nỗ lực phi thường. Gian khổ nhất là lúc địch đánh bom đúng đường ống, xăng phun chày, phải tập trung dập lửa trong khi nhân lực ít (mỗi tiểu đội xăng dầu cách nhau 12km, mỗi chốt chỉ có 3 người). Đời sống của anh em vô cùng khó khăn, thiếu thốn. Trong hoàn cảnh đó, tôi đã tổ chức cho anh em lấy màn nằm làm lưới đánh cá để cải thiện bữa ăn, lấy sức khỏe để tiếp tục làm việc và chiến đấu.

Ông Nguyễn Xuân Minh, Hội trưởng Đoàn 674, Hội Truyền thống Trường Sơn - đường Hồ Chí Minh tỉnh

Đơn vị của chúng tôi có nhiệm vụ xây dựng và bảo vệ Bộ Tư lệnh Trường Sơn. Lúc đầu đơn vị có hơn 300 đồng chí là người Thái Bình, sau đó một nửa các đồng chí được cử đi tăng cường cho chiến dịch Hồ Chí Minh, số còn lại nhận nhiệm vụ xây dựng Nghĩa trang Trường Sơn. Hiện nay, Hội đã liên lạc được 113 đồng chí cùng về sinh hoạt. Hoạt động của Hội chủ yếu là làm công tác tình nghĩa. Phát huy truyền thống bộ đội Trường Sơn, chúng tôi tiếp tục vận động hội viên chấp hành nghiêm chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước, nhiệt tình tham gia công tác địa phương, góp phần giáo dục lòng yêu nước và truyền thống đấu tranh cách mạng cho thế hệ trẻ, thiết thực góp phần xây dựng quê hương ngày càng giàu đẹp, văn minh.

Bà Lê Thị Chất, Tiểu đoàn 930, Hội Truyền thống Trường Sơn - đường Hồ Chí Minh tỉnh

Tôi nhập ngũ năm 1972 và được phân về Tiểu đoàn 930, Bộ Tư lệnh Trường Sơn. Tiểu đoàn của tôi có nhiệm vụ chính là giao liên, thông tin, nuôi quân, y tá. Điều kiện vật chất khó khăn thiếu thốn, để bảo đảm thực phẩm cho bộ đội, các chị em phải vào rừng kiếm thêm rau, măng. Có lần tôi đang lấy măng trong rừng đúng lúc nước lũ tràn về đã cuốn tôi và đồng đội ra giữa sông. Rất may có người tri hô và gọi người đánh bè ra cứu. Không chỉ chiến đấu với quân địch, với thiếu thốn vật chất, chúng tôi còn phải chiến đấu với căn bệnh sốt rét, cứ bầy ngày tôi lại bị một lần sốt rét song chúng tôi đều phải nỗ lực, cố gắng vượt qua để còn chăm sóc các thương bệnh binh nặng hơn. Khó khăn là vậy nhưng chúng tôi luôn có đồng chí, đồng đội bên cạnh cùng chia sẻ, động viên. Với tình cảm ấy, chúng tôi đã liên lạc tất cả các chị em trong tỉnh từng ở Tiểu đoàn 930 cùng sinh hoạt trong một tổ chức hội để thuận tiện cho việc thăm hỏi, cùng nhau giúp đỡ các hội viên khó khăn, đưa đón liệt sĩ về nghĩa trang quê nhà.

ANH ĐÀO (thực hiện)

Hội viên Hội Nữ chiến sĩ Trường Sơn tỉnh ôn lại kỷ niệm qua những bài hát đi cùng năm tháng.

Anh hùng thời chiến, gương sáng thời bình

Từng lái xe trên những tuyến đường ác liệt nhất của Trường Sơn khói lửa; dù xe dính bom, người bốc cháy, ông vẫn bình tĩnh lái xe lao xuống vực để không cháy lan sang những xe khác trong đoàn... Đó là những gì các đồng đội vẫn kể về cựu chiến binh Phạm Ngọc Sơn, xã Phú Châu (Đông Hưng) cùng những việc làm thầm đùm bọc nghĩa tình đồng đội của ông trong thời bình.

Cũng như nhiều thanh niên cùng trang lứa, nghe theo tiếng gọi thiêng liêng của Tổ quốc, năm 1970, khi tròn 20 tuổi, chàng trai Phạm Ngọc Sơn lên đường nhập ngũ, được cử đi học lái xe và phân về Đoàn Binh trạm 42, Đoàn 559 (Bộ Tư lệnh Trường Sơn). Do là tuyến đường huyết mạch để chi viện cho miền Nam nên được tuyến đường Trường Sơn giặc thường xuyên bắn phá vô cùng ác liệt. Trong hoàn cảnh đó, những chiến sĩ Đoàn Binh trạm 42 vẫn vững tay lái, vượt núi, băng rừng chở hàng chi viện cho các chiến trường. Trong kỷ ức của ông Sơn, kỷ niệm khó quên nhất đó là lần chở chuyển hàng tăng cường cho mặt trận Quảng Trị năm 1972. Ông tâm sự: Khi đó tôi lái xe dẫn đầu đoàn. Trong quá trình di chuyển, đoàn xe bị máy bay địch phát hiện và tập trung tiêu diệt. Xe của tôi bị trúng bom napan bốc cháy. Mặc dù bị thương song tôi vẫn bình tĩnh lái xe chạy tiếp về phía trước rồi cho xe lao xuống vực, vì nếu dừng lại có thể cháy, nổ cả đoàn xe. Cả xe và hàng hóa đều cháy rụi, còn ông may mắn thoát chết nhưng bị bỏng nặng. Sau thời gian dài điều trị, ông tiếp tục quay lại đơn vị và tham gia chiến dịch Hồ Chí Minh. Ông được phân

Ông Phạm Ngọc Sơn bên những kỷ vật thời chiến ông tặng cho Bảo tàng tỉnh.

công chờ một tiểu đoàn đặc công vào án ngữ cầu Sài Gòn tạo điều kiện để Quân đoàn 2 vượt sông vào giải phóng Sài Gòn. Sau khi đất nước thống nhất, ông xuất ngũ trở về địa phương. Năm 1979, ông xin tái ngũ tham gia chiến đấu bảo vệ biên giới phía Bắc của Tổ quốc ở mặt trận Vị Xuyên (Hà Giang).

Trở về quê hương sau 2 lần tham gia chiến đấu, ông mang trên mình thương tật 62%. Tuy nhiên, những vết thương không ngăn được ý chí phấn đấu vươn lên của người chiến sĩ Trường

Sơn. Với kinh nghiệm lái xe sau bao năm ở chiến trường, ông Sơn mạnh dạn đầu tư mua 1 chiếc ô tô để vận chuyển hàng hóa. Năm 1996, số lượng xe của gia đình đã tăng lên 10 chiếc. Với mục đích tập hợp, giúp đỡ những đồng đội là thương binh, ông Sơn đã thành lập Hợp tác xã Vận tải thủy bộ thương binh Đông Hưng (hiện nay là Xí nghiệp Vận tải 27/7 Đông Hưng). Lúc đó Xí nghiệp có 20 hội viên đều là thương binh. Những năm đầu khởi nghiệp, dù gặp khó khăn về vốn, nhân

lực nhưng ông không nản chí. Với bản lĩnh của người lính lái xe Trường Sơn năm xưa, ông đã chèo lái Xí nghiệp phát triển lớn mạnh, từ 20 chiếc xe ban đầu lên 110 xe, tạo việc làm và thu nhập ổn định cho hơn 200 lao động là thương binh, bệnh binh, bộ đội xuất ngũ, con em các gia đình chính sách với thu nhập ổn định từ 6 - 12 triệu đồng/người/tháng. Kinh tế gia đình vững vàng đã tạo điều kiện thuận lợi để ông Sơn làm nhiều công việc từ thiện, đặc biệt là những hoạt động tình nghĩa hướng